

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว

Office of Agricultural Affairs, Guangzhou

泰国驻广州总领事馆农业处

อุตสาหกรรมมะนาวของจีน และโอกาสของมะนาวไทย “ ในตลาดจีน ”

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว

www.opsmoac.go.th/guangzhou

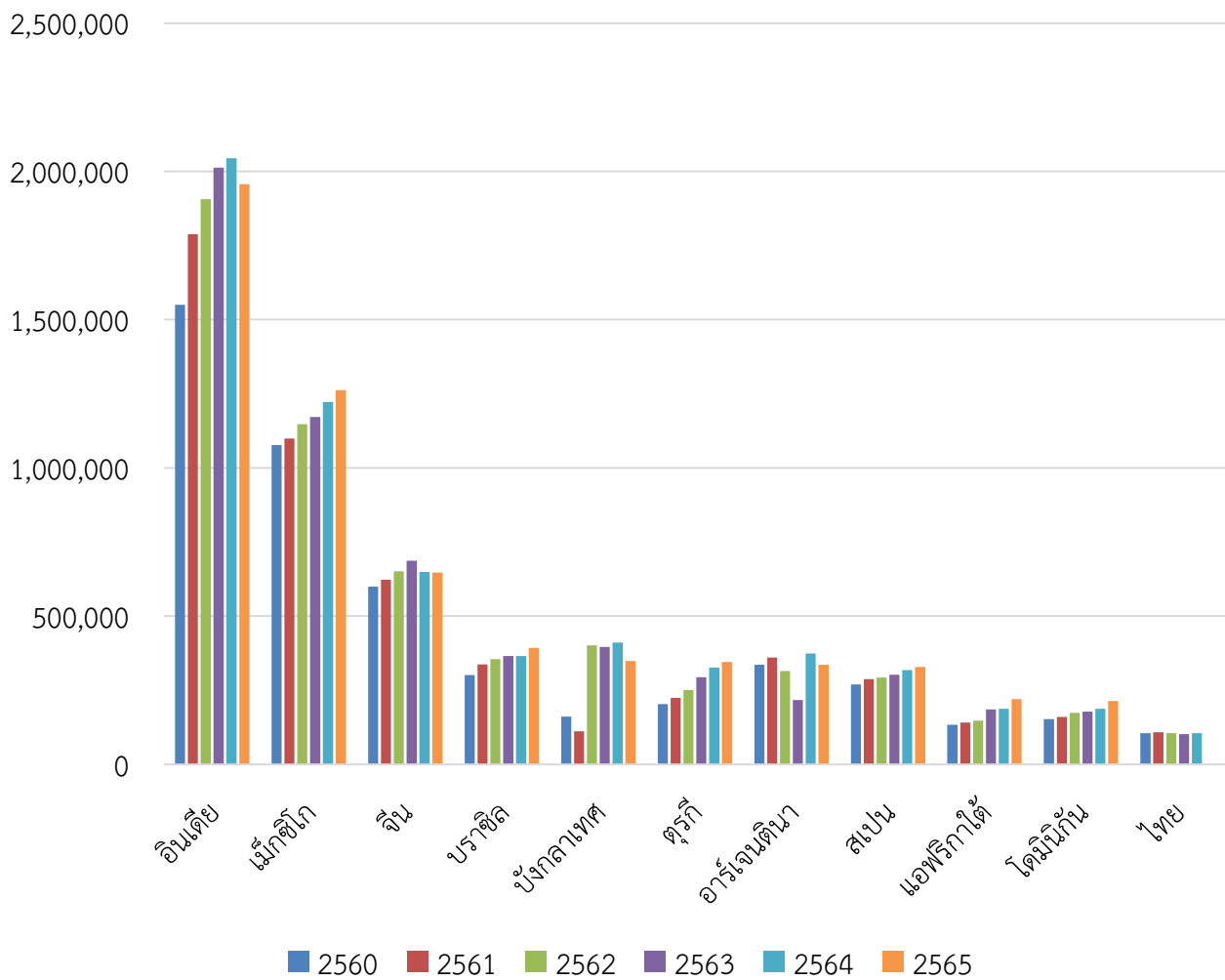

อุตสาหกรรมมะนาวของจีน และโอกาสของมะนาวไทยในตลาดจีน

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่การเพาะปลูกและให้ผลผลิตมะนาวมากเป็นอันดับสามของโลก รองจากประเทศอินเดีย และเม็กซิโก ในแต่ละปีมีผลผลิตมะนาวมากกว่า 2.5 ล้านตัน โดยในปี 2566 มีการนำเข้ามะนาว (Lemons and Limes) HS Code 0805.5000 จากต่างประเทศ ปริมาณ 15,668 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.07 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่มีการส่งออกปริมาณ 53,880 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.21 ซึ่งฐานการเพาะปลูกมะนาวที่สำคัญของจีนอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้และภาคใต้ของประเทศ โดยมะนาวที่เพาะปลูกส่วนใหญ่เป็นมะนาวสายพันธุ์ Eureka lemon Meyer lemon และ *Citrus x limon* 'Rosso'

1. สถานการณ์การผลิตมะนาวของจีน

พื้นที่ให้ผลผลิตมะนาว 10 อันดับแรกของโลก และประเทศไทย ปี 2560 - 2565 (ไร่)

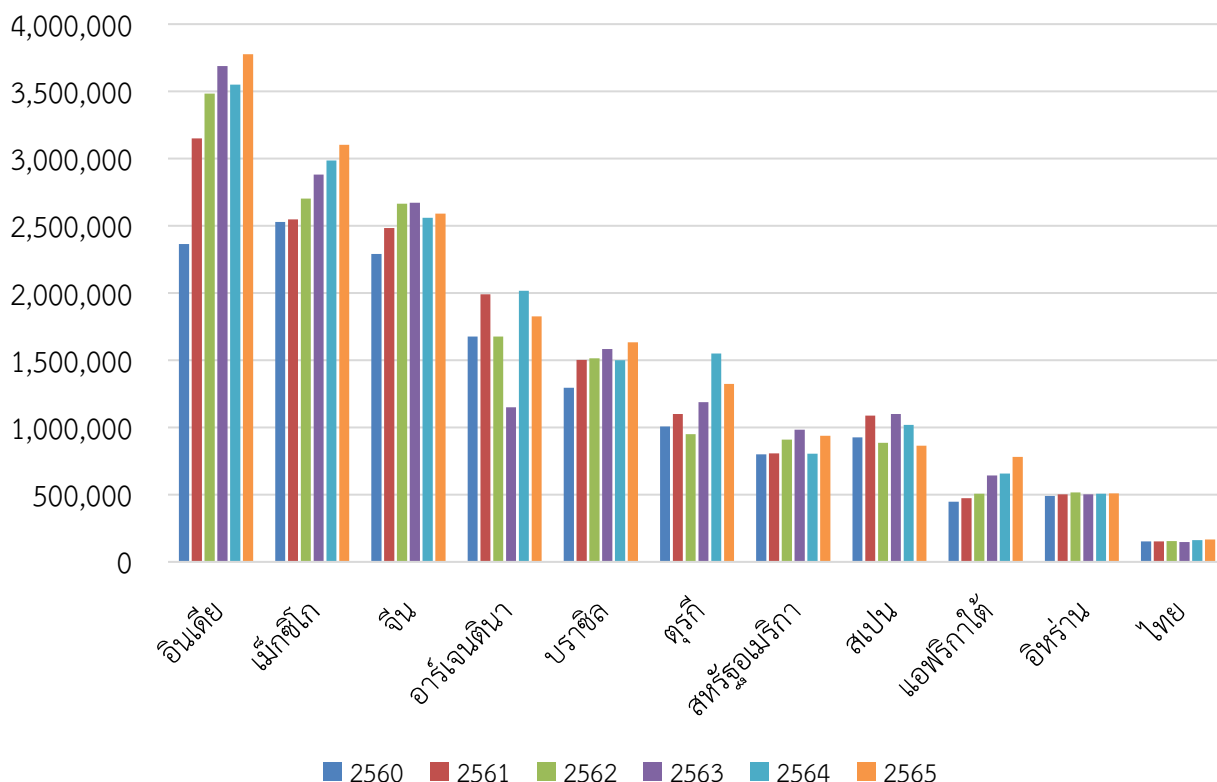
ข้อมูลจาก FAO Stats

ตารางพื้นที่ให้ผลผลิตมะนาว 10 อันดับแรกของโลก และของไทย ปี 2560 - 2565 (ไร่)

ลำดับ	ประเทศ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
	รวมทั้งหมด	7,533,788	7,940,675	8,510,513	8,748,881	9,100,806	9,001,125
1	อินเดีย	1,550,000	1,787,500	1,906,250	2,012,500	2,043,750	1,956,250
2	เม็กซิโก	1,076,594	1,098,913	1,147,344	1,171,756	1,222,619	1,262,488
3	จีน	599,125	622,650	650,550	686,313	648,500	646,681
4	บราซิล	301,013	336,619	354,475	365,294	365,288	392,919
5	บังกลาเทศ	161,125	111,875	401,763	395,688	410,363	348,400
6	ตุรกี	202,675	224,444	250,969	293,344	326,456	345,288
7	อาร์เจนตินา	335,900	360,406	314,638	216,313	374,056	335,888
8	สเปน	269,294	287,563	292,750	302,188	317,563	328,563
9	แอฟริกาใต้	133,713	141,406	147,600	184,831	187,119	220,456
10	โดมินิกัน	152,231	160,106	173,288	178,163	187,581	213,275
17	ไทย	104,900	107,781	105,613	101,788	105,569	107,294

จากสถิติขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) พบว่า ในปี 2565 ประเทศจีนมีพื้นที่เพาะปลูกมะนาวที่ให้ผลผลิต 646,681 ไร่ มากเป็นอันดับสามของโลก คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 7.2 ของพื้นที่ให้ผลผลิตทั่วโลก โดยพบว่า พื้นที่ให้ผลผลิตมะนาวของจีนไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักอยู่ที่ราว 650,00 ไร่ ในขณะที่ประเทศเม็กซิโก ตุรกี และแอฟริกาใต้ มีพื้นที่ให้ผลผลิตมะนาวเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 ในส่วนของประเทศไทย พบว่า ในปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูกมะนาวที่ให้ผลผลิตอยู่ในอันดับที่ 17 ของโลก มีพื้นที่ราว 107,294 ไร่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปี 2563

ปริมาณผลผลิตมะนาว 10 อันดับแรกของโลก และของไทย ปี 2560 - 2565 (ตัน)

ข้อมูลจาก FAO Stats

ตารางปริมาณผลผลิตมะนาว 10 อันดับแรกของโลก และของไทย ปี 2560 - 2565 (ตัน)

ลำดับ	ประเทศ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
	รวมทั้งหมด	19,762,380	21,977,009	22,480,725	23,231,129	24,145,309	24,152,806
1	อินเดีย	2,364,000	3,148,000	3,482,000	3,687,000	3,548,000	3,776,000
2	เม็กซิโก	2,528,174	2,547,834	2,701,828	2,879,023	2,983,802	3,102,046
3	จีน	2,290,068	2,482,884	2,664,611	2,670,905	2,559,790	2,588,549
4	อาร์เจนตินา	1,676,000	1,989,400	1,676,403	1,150,000	2,015,989	1,826,356
5	บราซิล	1,293,774	1,501,783	1,514,811	1,583,097	1,499,714	1,632,109
6	ตุรกี	1,007,133	1,100,000	950,000	1,188,517	1,550,000	1,323,000
7	สหรัฐอเมริกา	800,140	805,580	909,000	983,390	803,770	938,030
8	สเปน	925,615	1,087,230	884,890	1,100,470	1,017,360	863,240
9	แอฟริกาใต้	446,340	474,149	506,769	643,328	656,382	779,335
10	อิหร่าน	489,234	501,351	516,190	502,258	506,600	508,349
17	ไทย	152,936	152,160	153,375	148,359	160,692	167,377

จากสถิติของ FAO พบว่า ในปี 2565 ประเทศจีนมีปริมาณผลผลิตมะนาวมากอันดับสามของโลก คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 10.7 ของปริมาณผลผลิตทั่วโลก โดยในปี 2565 มีผลผลิต 2.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.12 เมื่อเทียบกับปี 2564 และเมื่อเทียบกับปี 2560 พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.03 ซึ่งพบว่า ในช่วงปี 2562 - 2565 ผลผลิตมะนาวของจีนอยู่ในระดับที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยอยู่ที่ประมาณ 2.6 - 2.7 ล้านตัน ในขณะที่ประเทศเม็กซิโก และแอฟริกาใต้ มีปริมาณผลผลิตมะนาวเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2560 - 2565 ในส่วนของประเทศไทย พบว่า ในปี 2565 มีปริมาณผลผลิตมะนาวอยู่ในอันดับที่ 17 ของโลก มีผลผลิตรวม 167,377 ตัน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปี 2563

พื้นที่เพาะปลูกมะนาวที่สำคัญส่วนใหญ่ของจีนอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้และภาคใต้ของประเทศไทย อาทิ มณฑลเสฉวน นครฉงชิ่ง มณฑลยูนนาน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง มณฑลกว่างตุง และ มณฑลไห่หนาน

ตารางแหล่งเพาะปลูกมะนาวที่สำคัญของจีน

แหล่งเพาะปลูก	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	สายพันธุ์ที่เพาะปลูกหลัก
อำเภออันเหยี่ยว มณฑลเสฉวน	216,667	600,000	Eureka
เขตถงหนาน นครฉงชิ่ง	133,333	280,000	
เขตวานโจว นครฉงชิ่ง	41,667	83,000	
มณฑลยูนนาน (เมืองยู่วี่ซี อำเภอปกครองตนเองชนชาติ ไป๋ต๋าหลี่ อำเภอปกครองตนเอง ชนชาติฮาหนี่และอี่หงเหอ)	12,500	22,000	
เมืองระดับอำเภอรุ่ยลี่ เขตปกครองตนเองชนชาติไต และจิงฟัวเต๋อหง มณฑลยูนนาน	9,250 (มีแผนขยาย พื้นที่เพาะปลูกเป็น 20,833 ไร่ ในปี 2568)	16,000	 มะนาวน้ำหอม (<i>Citrus x limon</i> 'Rosso')

แหล่งเพาะปลูก	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	สายพันธุ์ที่เพาะปลูกหลัก
มณฑลไห่หนาน มณฑลกว่างตุง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	n/a	n/a	Meyer Lemon <i>Citrus x limon</i> 'Rosso' <i>Citrus aurantifolia</i>

2. สถานการณ์การนำเข้าและส่งออกมะนาวของจีน

จากบัญชีรายชื่อผลไม้ที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567 พบว่า จีนอนุญาตให้นำเข้าสินค้าประเภทมะนาว (Lemons and Limes) ได้จากประเทศ/เขตดินแดน ดังนี้

มะนาวพันธุ์ <i>Citrus limon</i>	ลาว ทาจิกิสถาน อุซเบกิสถาน อิสราเอล แอฟริกาใต้ ซิมบับเว ไชปรัส สเปน อิตาลี อาร์เจนตินา อูรุกวัย ชิลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
มะนาวพันธุ์ <i>Citrus meyeri</i>	นิวซีแลนด์
มะนาวพันธุ์ <i>Citrus limonia</i>	ออสเตรเลีย
มะนาวหวาน <i>Citrus limetta</i>	อิหร่าน
<i>Citrus spp.</i> (ในสกุล <i>Citrus</i> ที่ไม่ได้ระบุสายพันธุ์)	อียิปต์ สหรัฐอเมริกา
มะนาวพันธุ์ <i>Citrus aurantifolia</i>	ซิมบับเว เปรู ออสเตรเลีย
มะนาวพันธุ์ <i>Citrus latifolia</i>	เปรู ออสเตรเลีย
ส้มเปรี้ยว (<i>Citrus aurantium</i>)	ซิมบับเว

เมื่อพิจารณาประเทศ/เขตดินแดนที่จีนอนุญาตให้นำเข้ามะนาว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการอนุญาตให้นำเข้ามะนาว (lemon) พันธุ์ *Citrus limon* ในขณะที่มะนาว (lime) *Citrus aurantifolia* *Citrus latifolia* มีการอนุญาตให้นำเข้าเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้น โดยในส่วนของประเทศอียิปต์ สหรัฐอเมริกา จีนอนุญาตให้นำเข้าได้หมดทุกชนิดในสกุล *citrus* (ส้ม ส้มโอ มะนาว) โดยไม่ได้ระบุรายละเอียดรายการย่อยเหมือนประเทศอื่น ๆ

สถิติการนำเข้ามะนาว (HS 0805.5000) ของจีน ปี 2564 - 2566 จำแนกตามคู่ค้าสำคัญ 7 ลำดับแรก

	ปริมาณ (ตัน)			มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
รวม	15,597 45.81%	14,366 -7.89%	15,668 9.07%	20.28 28.68%	15.42 -23.95%	15.69 1.74%
1. แอฟริกาใต้	839	9,592	10,405	0.88	9.10	9.99
2. อาร์เจนตินา	5,086	2,352	2,567	5.61	2.45	2.35
3. ลาว	-	108	1,778	0.00	0.12	1.90
4. อียิปต์	74	25	286	0.16	0.03	0.33
5. สหรัฐอเมริกา	537	379	286	1.05	0.87	0.58
6. นิวซีแลนด์	288	90	221	0.54	0.17	0.33
7. ชิลี	6,704	1,558	124	10.20	2.41	0.21

เมื่อพิจารณาการนำเข้ามะนาวของจีน ในปี 2566 พบว่า มีการนำเข้าจากประเทศแอฟริกาใต้ มากที่สุด รองลงมา คือ อาร์เจนตินา ลาว อียิปต์ และสหรัฐอเมริกา โดยมีปริมาณการนำเข้ามะนาว รวม 15,668 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.07 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยพบว่ามีนำเข้าจากลาวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ภายหลังจากที่จีนอนุญาตให้นำเข้ามะนาวจากลาวได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2565

สถิติการส่งออกมะนาว (HS 0805.5000) ของจีน ปี 2564 - 2566 จำแนกตามคู่ค้าสำคัญ 7 ลำดับแรก

	ปริมาณ (ตัน)			มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
รวม	41,849	41,700	53,880	70.24	56.66	62.84
	-58.87%	-0.36%	29.21%	-58.38%	-19.32%	10.91%
1. ฟิลิปปินส์	19,529	16,307	17,646	31.30	18.78	19.29
2. อินโดนีเซีย	4,674	5,779	9,516	7.03	7.32	10.34
3. มาเลเซีย	6,575	4,785	6,078	10.05	5.81	5.37
4. จีนฮ่องกง	5,880	5,121	6,010	13.46	9.76	10.44
5. รัสเซีย	-	3,275	4,723	0.00	7.15	5.40
6. ไทย	1,876	2,139	4,003	3.23	2.75	4.85
7. เวียดนาม	137	358	1,228	0.18	0.45	1.46

เมื่อพิจารณาการส่งออกมะนาวของจีน ในปี 2566 พบว่า มีการส่งออกปริมาณ 53,880 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.21 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยเป็นการส่งออกไปประเทศฟิลิปปินส์มากที่สุด รองลงมา คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย จีนฮ่องกง รัสเซีย ไทย และเวียดนาม ซึ่งพบว่ามี การส่งออกไปยังประเทศอินโดนีเซีย รัสเซีย ไทย และเวียดนาม ปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2564

3. โอกาสของมะนาวไทยในตลาดจีน

ปัจจุบันจีนยังไม่ได้อนุญาตให้นำเข้ามะนาวจากประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย อาจพิจารณายื่นความประสงค์ขอเปิดตลาดมะนาวไปยังศุลกากรแห่งชาติจีน เพื่อขยายการกระจายมะนาวไทย ไปยังตลาดจีนที่มีความต้องการบริโภคมะนาวจำนวนมาก โดยมะนาวของไทยยังมีโอกาสสอดแทรกเข้ามา ในตลาดจีนได้ เนื่องจาก

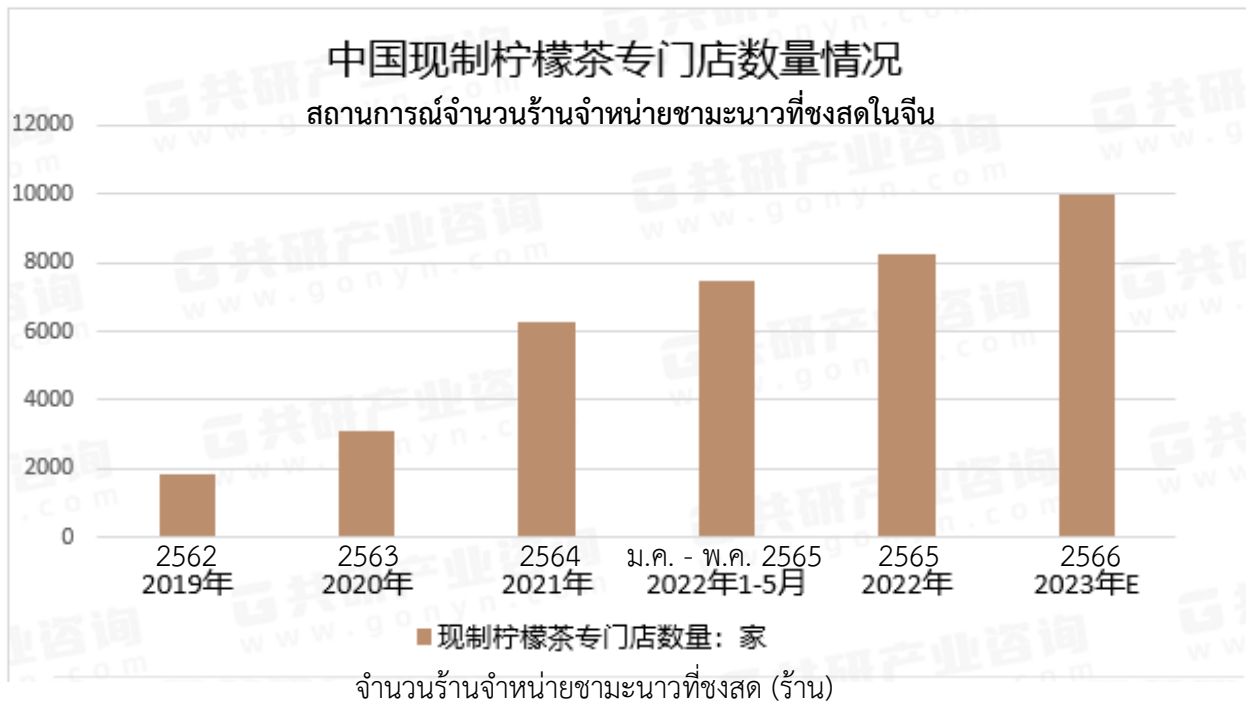
1) มะนาวเป็นผลไม้ที่มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นในจีนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความต้องการบริโภคในแต่ละปีกว่า 2.7 ล้านตัน โดยมูลค่าอุตสาหกรรมตลาดมะนาวในจีน มีมูลค่าราว 30,868 ล้านหยวน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการบริโภคผลสดที่ใช้เป็นส่วนผสมในการทำเครื่องดื่ม การรับประทานกับอาหาร และการนำมาเป็นส่วนประกอบในอาหาร โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75 ในขณะที่มีการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมการแปรรูป ขึ้นสูง เช่น การทำน้ำผลไม้ การสกัดสารจากมะนาว การทำยา เครื่องสำอาง อาหารเสริม เป็นต้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25

2) แม้ว่าผลผลิตมะนาวของจีนมีปริมาณมากแต่ส่วนใหญ่กระจุกตัวในช่วงเดือนกันยายน - พฤศจิกายน ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่เป็นมะนาว (lemon) สายพันธุ์ Eureka lemon Meyer lemon และ *Citrus x limon 'Rosso'* ในขณะที่ผลผลิตมะนาวของไทยส่วนใหญ่จะเป็นมะนาว (lime) ที่จีนผลิตได้น้อย มีรสชาติดีในการทำเครื่องดื่มและประกอบอาหาร ซึ่งจะสอดแทรกเข้าตลาดจีนได้ดี โดยเฉพาะในช่วงเดือนที่ผลผลิตของจีนมีจำนวนน้อย

3) จนถึงเดือนมกราคม 2567 มีร้านอาหารและเครื่องดื่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในจีน รวมมากกว่า 15,000 ร้าน โดยเป็นร้านที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มไทยมากถึงร้อยละ 51.2 ราว 7,680 ร้าน รองลงมาเป็นร้านอาหารเวียดนาม ร้อยละ 12.9 ร้านอาหารสิงคโปร์ ร้อยละ 5.3 และอื่น ๆ (ร้านอาหาร มาเลเซีย อินโดนีเซีย รวมถึงร้านอาหารที่จำหน่ายอาหารอาเซียนรวมกัน) ร้อยละ 30.6 พบว่าร้านอาหารไทย มีการปรับเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งร้านอาหารไทยระดับพรีเมียมจำนวนมากมีความประสงค์ จะใช้มะนาวไทยมากกว่ามะนาวของจีน เพื่อให้ได้รสชาติอาหารไทยที่กลมกล่อมมากกว่า

4) การเติบโตของร้านจำหน่ายชามะนาวที่ขงสัดในจีนที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี 2564 โดยในปี 2564 มีร้านจำหน่ายชามะนาวที่ขงสัดกว่า 6,000 ร้าน เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวเมื่อเทียบกับปี 2563 และ เพิ่มขึ้นปีละราว 2,000 ร้าน ต่อเนื่องกัน โดยในปี 2566 มีร้านจำหน่ายชามะนาวที่ขงสัดประมาณ 10,000 ร้าน

และมีผู้บริโภคชาแมนาวกว่า 46 ล้านคน เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับในปี 2560 ที่มีผู้บริโภคชาแมนาวที่ซิงฮงเพียง 4.57 ล้านคน ซึ่งเมนาวของไทยก็สามารถเข้ามาสอดแทรกในรายการชาแมนาวซิงฮงในตลาดจีนที่มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดได้เช่นกัน โดยเฉพาะในร้านจำหน่ายชาแมนาวซิงฮงพรีเมียมเพื่อตอบสนองกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูงในตลาดจีน

แหล่งข้อมูล www.gonyn.com

ตัวอย่างชาแมนาวและเครื่องดื่มเมนาวที่ซิงฮงในจีน

แหล่งข้อมูล :

1. www.customs.gov.cn
2. www.fao.org/faostat
3. <https://baijiahao.baidu.com>
4. <https://baike.baidu.com>
5. www.gonyn.com
6. www.zhihu.com
7. www.sohu.com
8. www.thepaper.cn